Phẩm Thứ Tư: **CHÍNH GIÁO VƯƠNG**

Vua làm việc phi pháp
Hoặc việc chẳng đạo lý
Người thờ vua khen ngợi
Nên tốt xấu khó biết
Cũng có người thế gian
Chẳng thích thiện, khó dạy
Huống gì vua nước lớn
Thường nghe lời người hiền
Ta nay thương xót ông
Và thương người thế gian
Nên ta khéo dạy ông
Thật lợi, nếu chẳng ái.
Sống vui và lợi lạc
Đều nhờ tâm Từ bi
Phật thường dạy đệ tử
Nên ta nói ông nghe
Nếu nghe những lời thật
Nên trụ trong không sân
Nếu lấy ắt phải nhận
Như sông lấy nước sạch.
Nay ta nói lời thiện
Nay, sau đều lợi ích
Ông biết phải nhận làm
Vì mình và thế gian
Xưa giúp kẻ nghèo khổ
Nên nay được giàu sang
Vì tham chẳng biết ơn
Không thực hành bố thí
Ở đời chuyển lương thực
Không thuê, chẳng ai giúp
Nhờ bố thí phẩm vật
Đời sau được gấp trăm
Mong ông phát tâm lớn
Thường tạo dựng việc lớn
Nếu tâm lớn, việc lớn
Là người được quả lớn.
Ý nhỏ, lòng hẹp hòi

Chưa từng khởi tâm nguyện
Tiếng tốt, việc an lành
Nên dựa Tam Bảo làm
Mong nhà vua xét kỹ
Nếu làm việc phi pháp
Chết vẫn mang tiếng xấu
Do chẳng làm việc tốt.
Thường làm việc to lớn
Việc Đại nhân ít khi dùng
Thường ngăn nguyện kẻ dưới
Dùng lệnh thành việc này
Không tự tại bỏ vật
Để mãi đến sau này
Nếu giữ của đúng phép
Sẽ gặp việc nghịch ý.
Sản nghiệp của Tiên đế
Bỏ, giữ, do vua mới
Hãy xem ý Tiên đế
Ưa pháp hay ưa danh
Có của hiện đời vui
Bố thí, đời sau vui
Nếu không, mất cả hai
Chỉ chuốc thêm sầu khổ.
Sắp chết muốn bố thí
Bề tôi ngăn không cho
Ngôi vua hết, bỏ lại
Tùy vua mới tiêu xài
Nếu bỏ tất cả vật
Ông làm sao hoằng pháp
Thường trong trạng thái chết
Như đèn treo trước gió.
Nơi công đức bình đẳng
Do Tiên vương lập ra
Là miếu đường Thiên thần
Mong tu sửa như cũ
Không giết, thường làm lành
Giữ giới, tạo hòa khí
Khéo tăng của, không tranh

Gắng sức luôn tu thiện
Thanh tịnh, không tích chứa
Chẳng bỏ muôn việc khác.
Thường làm người đứng đầu
Nhận kho công đức kia
Mù, bệnh, căn không đủ
Đáng thương, không chỗ nương
Nơi miếu, không được ngăn
Bình đẳng ban thức ăn
Người không mong đạo đức
Hoặc ở chỗ vua khác.
Việc chu cấp cũng vậy
Đừng phân biệt đây kia
Trong tất cả pháp sự
Phải chọn người siêng năng
Thông minh, không tham lam
Sợ tội, không phạm pháp
Tỏ chính luận làm lành
Thân ái bốn quán tịnh.
Lời hay, chẳng khiếp nhược
Thượng căn hay giữ giới
Biết ơn, biết người khổ
Như lý khéo quyết đoán
Tám người cùng nhau làm
Vì nước lập tám tòa
Nhu hòa và độ lượng
Can đảm rất yêu vua.
Thật thà, biết dùng của
Không phóng túng, làm thiện
Việc làm đều nghĩ kỹ
Thường phân thành mười hai
Thường hành bốn phương tiện
Phải lập làm Đại thần
Giữ pháp, giới thanh tịnh
Rõ việc, có tài năng.
Lại biết giữ của cải
Thông hiểu, khéo tính toán
Với người và việc khác

Sợ tội, thương yêu vua
Giàu có, nhiều quyến thuộc
Phải lập làm trưởng chức
Ngày ngày cần hỏi xem
Tất cả tiền thu, nhập.
Khi hỏi pháp sự rồi
Hoan hỷ, khéo chỉ dạy
Vì pháp ở ngôi vua
Không cầu danh ô nhiễm
Ngôi vua rất có lợi
Không có gì hơn đây
Đại vương! Ở thế gian
Có lắm kẻ tranh đoạt.
Về nghĩa của ngôi vua
Tôi nói, ông nghe kỹ
Trưởng lão ở chỗ vua
Lớn tuổi hiểu phải trái
Sợ ác, thường theo thiện
Để họ săn sóc vua
Bị tội phải dùng hình
Nếu đúng phép gia hình
Vua nên ban đại bi
Khoan dung, ban ơn cho.
Để mọi người lợi lạc
Thường phải khởi tâm từ
Nếu họ phạm tội nặng
Cũng sinh lòng thương xót
Ác nặng tâm cực hại
Tất nơi ấy hành bi
Họ trở thành đáng thương
Người chánh hành cảnh bi
Nếu người nghèo bị bắt
Năm ngày phải thả ra.
Người khác chiếu theo phép
Đừng nên giam giữ lâu
Nếu giam giữ một người
Sẽ sinh tâm bắt mãi
Chẳng lo đời sống họ

Vì vậy ác xoay vần
Dù họ chưa được thả
Nhưng vẫn thấy an vui.
Lo cơm, nước, thuốc thang
Mọi nhu cầu cho họ
Muốn họ thành người tốt
Phải từ bi dạy họ
Người tốt xấu như nhau
Không do sân, ham muốn
Nghĩ kỹ biết vậy rồi
Người không còn phản nghịch.
Không giết, bức bách họ
Mong vua giúp nước khác
Quyến thuộc như oan gia,
Vì mình không mắt sáng
Thường nghĩ, không phóng dật
Làm mọi việc đúng pháp
Ban thưởng và cúng dường
Người có công phải hưởng.
Như nghĩ đức hơn thua
Báo ơn, thưởng cũng vậy
Nhận của người là hoa
Ban thưởng cho là quả
Vua làm cây nhẫn nhục
Dân làm chim đến đậu
Vua giữ giới, Bố thí
Có uy được lòng người.
Ví như viên đường cát
Mùi vị cùng trộn lẫn
Nếu vua dựa đạo lý
Sẽ không hành pháp tà
Không nạn, không phi pháp
Thân tâm thường an lạc
Chẳng nhờ đời trước dẫn
Không thể vào vị lai
Ngôi vua từ pháp có
Chớ vì ngôi phá pháp.
Ngôi vua như nghiệp nhà

Truyền phải có giá trị
Vì chẳng cầu mà được
Điều đó ông nhớ nghĩ.
Ngôi vua như nghiệp nhà
Truyền phải có giá trị
Vì ham muốn, cầu được
Phải tu hành điều đó
Chuyển Luân Vương được đất
Hoặc đủ bốn thiên hạ
Chỉ có thân tâm vui
Giàu sang đều hư dối.
Chỉ đối trị các khổ
Thân có được an lạc
Tâm vui chỉ là tưởng
Do phân biệt mà ra
Đối trị khổ là chính
Còn phân biệt là phụ
Tất cả vui thế gian
Giả dối không thật có.
Quốc độ và chỗ ở
Nào ngôi vị, cộ xe
Nào áo quần, vật thực
Vợ con cùng voi ngựa
Hễ tâm duyên vật nào
Thì do nó sinh vui
Các cảnh chẳng duyên theo
Thành giả dối, vô dụng.
Năm căn duyên năm trần
Nếu tâm không phân biệt
Cho dù thành nơi trần
Chẳng do nó sinh vui
Ngoài trần căn duyên theo
Còn lại không năng sở
Nên căn trần còn lại
Chân thật không có nghĩa.
Những thứ trần căn duyên
Tâm nhận tướng quá khứ
Phân biệt khởi tưởng tịnh

Do nó sinh lạc thụ
Tâm duyên theo một trần
Tâm, trần chẳng cùng đời
Lìa tâm chẳng có trần
Lìa trần chẳng có tâm.
Như cha mẹ là nhân
Mới sanh ra con cái
Như vậy duyên căn, sắc
Nên thức... mới sinh ra
Căn trần đời xưa, sau
Chẳng thành vì không nghĩa
Không ra khỏi hai đời
Trần căn nay không nghĩa
Như mắt thấy vòng lửa
Do nhãn căn đảo loạn
Với trần trong hiện tại
Căn duyên trần cũng vậy
Năm căn và cảnh giới
Là trần của bốn đại
Tất cả đại hư dối
Trần, căn thì đều có.
Đại lìa nhau mà thành
Lìa củi phải có lửa
Nếu lìa không thể khác
Trần cũng giống như vậy
Bốn đại hai nghĩa dối
Nên chẳng thành hòa đồng
Đã vốn không hòa đồng
Nên, sắc trần không thành.
Thức, thụ, tưởng và hành
Tất cả thể chẳng thành
Chẳng hợp với duyên sinh
Chẳng có nên không hợp
Như phân biệt hỷ, lạc
Duyên khởi đối trị thành
Như vậy khổ bị chấp
Do vui hết nên thành.
Khi vui hòa hợp di

Duyên không tướng nên diệt
Khi khổ xa lìa tham
Từ đó chẳng sinh quán
Dựa vào đời mà nói
Tâm là người năng kiến
Nếu không, lìa sở kiến
Thì năng kiến không thành.
Quán hạnh thấy thế gian
Hư huyễn không có thật
Không thủ, không phân biệt
Nhập Niết Bàn như lửa
Bồ tát thấy như vậy
Không thối chuyển Bồ đề
Nhờ sức Đại bi dẫn
Liên tục đến thành Phật.
Các Bồ tát tu đạo
Phật diễn nói Đại thừa
Kẻ vô trí ganh ghét
Bác bỏ không lãnh thọ
Chẳng biết công đức mất
Khởi tưởng mất công đức
Hoặc ganh ghét thắng lợi
Nên hủy báng Đại thừa.
Nếu biết tội hại người
Công đức hay lợi ích
Nên nói người phỉ báng
Chẳng biết ghen ghét thiện
Do chẳng thấy lợi mình
Cứ mãi làm lợi người
Đức Đại thừa thù thắng
Người phỉ báng phải thua.
Người tin do cố chấp
Chẳng tin do ganh ghét
Người tin báng còn diệt
Huống gì kẻ giận ghét
Như thầy thuốc thường nói
Lấy độc để trị độc
Khổ diệt, ác cũng mất

Lời này quả không sai.
Các pháp, tâm làm trước
Vì tâm là thượng thủ
Dùng khổ diệt ác khác
Người tâm thiện không lỗi
Khổ đến, nếu có lợi
Lấy ngay, huống gì vui
Hoặc với mình và người
Đây là pháp căn bản.
Do hay bỏ vui nhỏ
Thấy vui lớn sau này
Người trí bỏ vui nhỏ
Quán vui lớn về sau
Nếu không chịu nghe lời
Thầy thuốc trao vui khổ
Phạm tội chẳng thể tha
Nên lời ông không đúng
Hoặc thấy việc chẳng nên
Người trí làm theo nghĩa.
Hoặc cấm, hoặc tạm cho
Đâu cũng có nghĩa này
Uy nghi của Bồ tát
Trước Bi, sau thành Trí
Đại thừa nói như vậy
Vì sao lại phỉ báng?
Không biết nên u mê
Nghĩa rộng sâu thượng thừa
Nếu phỉ báng Đại thừa
Mình, người thành oan gia
Thí giới, Nhẫn, Tinh tiến
Định, Trí, Bi là Thể
Phật nói pháp Đại thừa
Sao bảo là tà thuyết
Thí giới thì lợi người
Nhẫn, tinh tiến lợi mình.
Định tuệ thoát tự, tha
Lược thâu nghĩa đại thừa
Lược nói chính giáo Phật

Là giải thoát người, mình
Lục độ này quan trọng
Tại sao người bác bỏ
Phước tuệ là mầm mống
Phật nói đạo Bồ đề
Đặt tên là Đại thừa
Kẻ si, mù chẳng nhận.
Như hư không khó lường
Phước, tuệ thành cũng vậy
Đức chư Phật khó lường
Đại thừa, hãy tin nhận
Đại đức Xá lợi Phất!
Giới Phật chẳng cảnh này
Nên đức Phật khó suy
Vì sao chẳng tin nhận.
Vô sinh của Đại thừa
Tiểu thừa bảo không, diệt
Vô sinh diệt Nhất thể
Nghĩa nó đâu chống trái
Chân không, đức của Phật
Nếu chọn lựa đúng pháp.
Giáo pháp Đại Tiểu thừa
Người trí đâu tranh biện
Phật nói Bất liễu nghĩa
Hạ căn đâu dễ hiểu
Trong Nhất thừa, Tam thừa
Hộ trì, đừng tổn hại
Dù không tin tội phước
Ghét ác, không tin thiện.
Dù yêu mến thân mình
Cũng đừng chê Đại thừa
Hạnh, nguyện của Bồ tát
Hồi hướng khắp tất cả
Nếu tu theo Tiểu thừa
Làm sao thành Bồ tát
Tứ y của Bồ tát
Không nói Tiểu thừa nghe.
Phật đã tu pháp nào

Dám nói Tiểu thừa hơn
Dựa vào Đế, trợ đạo
Phật với họ đồng nhau
Nhân tu đã không khác
Sao quả lại vượt hơn
Hạnh Bồ đề chung riêng
Trong Tiểu thừa không nói.
Trong Đại thừa nói đủ
Nên người trí tin, nhận
Như Luận Tỳ-già-la
Trước dạy học chữ cái
Phật lập giáo như vậy
Theo căn tính giáo hóa
Có nơi, hoặc nói pháp
Khiến họ lìa các khổ.
Hoặc thành tựu phước đức
Hoặc vì đủ cả hai
Hoặc bỏ hai thứ trước
Người thấp kém, khiếp sợ
Hoặc chỉ trải tâm Bi
Khiến người thành Bồ đề
Bởi vậy người thông minh
Bỏ tâm chê Đại thừa
Phải khởi tín, nhận sâu
Để chứng Vô đẳng giác
Do tín, thọ Đại thừa
Và hành giáo Đại thừa.
Nên thành Vô thượng đạo
Được mọi sự an vui
Thí giới và nhẫn nhục
Thường nói cho tại gia.
Pháp này Bi đứng đầu
Mong ông tu thành tánh
Do đời không bình đẳng
Ngôi vua nếu trái phép
Vì tiếng tốt và pháp
Xuất gia là hơn hết.